

Almis kommande struktur

Vi, de regionala delägarna av ett flertal av Almi AB:s dotterbolag, ser positivt på koncernledningens ambitioner att stärka affärskraften, maximera synergieffekter och skapa kostnadseffektivitet genom att främja och förbättra det koncernövergripande samarbetet. Vi medverkar gärna i denna process och vill redan nu lyfta fram några synpunkter.

Almis föregångare bildades redan på 1950-talet genom regionala initiativ. För 30 år sedan tog staten ett större ansvar genom bildandet av Almi. Samtidigt har regionerna garanterats inflytande genom betydande minoritetsposter i de regionala dotterbolagen.

Almi har således från start varit en del av statens regionala utvecklingspolitik. Syftet med Almis verksamhet är att stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt. Almis styrka ligger just i att man är en nationell stödstruktur som utgår från de regionala behoven och de regionala förutsättningarna. Vi menar att Almis hela relevans ligger i det lokala och regionala perspektivet och på det sättet skiljer sig från andra institutioner som har ett uttalat centralt nationellt uppdrag. Därför förutsätter vi att Almis verksamhet även i fortsättningen kommer att ha ett starkt regionalt fokus och i sin verksamhet utgå från de olika regionernas förutsättningar och kompetenser.

Regeringen och den regionala utvecklingspolitiken

Sedan 1990-talet har riksdagen gradvis förflyttat ansvaret för den regionala utvecklingspolitiken från regeringen till landstingen som därefter kallas för regioner. Efter 2019 har samtliga regioner fått uppdraget som regionalt utvecklingsansvarig. Styrningen av det regionala företagsfrämjande systemet är en av de viktigaste delarna för att driva på utvecklingen.

Regeringen uttrycker själva att det krävs en regional utvecklingspolitik där hela landet ges möjligheter att utvecklas utifrån sina särskilda förutsättningar. Därför krävs också ett territoriellt perspektiv, vilket innebär att hänsyn ska tas till strukturella skillnader mellan länen, som till exempel olikheter i ortstruktur och lokaliseringsmönster, demografi, socioekonomi och näringsstruktur.

Regionerna har kort sagt ett tvärsektoriellt perspektiv på utvecklingsfrågorna i respektive län, vilket man samlat applicerar inte bara på företagsfrämjande, utan även på frågor som energiinfrastruktur, väg- och järnvägsinfrastruktur, kollektivtrafikutveckling, boende och bostadsfrågor, miljö, digital infrastruktur med flera frågor som alla är viktiga för det regionala näringslivsklimatet.

De olika regionerna har utvecklat arbetssätt för att kunna tillämpa territoriella perspektiv genom till exempel kartläggningar av olika territoriella behov i länen. Regionernas arbete med lärande genom analys, uppföljning, utvärdering och forskning har enligt regeringen skett med systematik.

Vidare anser regeringen att regionernas uppdrag att utveckla arbetssätt och processer för ökade synergier mellan regionala, nationella och internationella innovationsinsatser har bidragit till ett mer resurseffektivt stödsystem för innovativa företag.

EU och den regionala utvecklingspolitiken

Regionerna är också en viktig del i den Europeiska unionens sammanhållningspolitik, där den europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) är ett viktigt verktyg. Regionerna skriver fram förslagen till de regionala programmen och prioriterar medel till Almi Invests fonder. Idén med riskkapitalfonder inom ERUF-programmen, är att riskkapitalfonder ska vara marknadskompletterande och att eventuella medel från en försäljning av ett bolag ska återinvesteras i regionen (NUTS 2-området).

Det är därför viktigt att dessa fonder även framöver utgår från de regionala behoven och har en regional kunskap om behov och goda nätverk i regionen.

Regionernas perspektiv

Regionerna utgör idag, på goda grunder, en stor del av Almis förutsättningar, både i form av kunskapsöverföring, kunskapsspridning och medfinansiering. Regeringens ägaranvisning för Almi anger att man ska ha en marknadskompletterande roll, att verksamheten ska vara tillgänglig i hela landet och att utbudet ska variera beroende på regionala förutsättningar och behov.

Därför menar vi att en förutsättning för att nå affärsmässighet och effektivitet i Almis uppdrag är att man utgår från regionala förutsättningar och nyttor. Almi är dessutom en stor och viktig aktör inom de olika regionala stödsystemen med upparbetad samverkan med regionala aktörer, såväl företagsfrämjare, medlemsorganisationer som akademi. Utan regional samordning riskeras dubbelarbete och risk att offentliga medel inte används på rätt sätt. För att undvika detta krävs en fortsatt stark förankring med regionerna, som är de som har ansvaret att arbeta fram den regionala utvecklingspolitiken. Samtidigt är Almi en viktig aktör i genomförandet av de olika regionala utvecklingsstrategierna.

Det är i regionerna som kunskapen om det regionala näringslivet finns, liksom kunskap om och dialog med övriga regionala aktörer. Samtidigt behöver kännedomen och kunskapen om Almi öka bland målgruppen små och medelstora företag. Almi är nämligen en nyckelaktör inom den regionala exportsamverkan där stor hänsyn ska tas till de regionala förutsättningarna för export och internationalisering. Därför är en god tillgänglighet i och inom alla regioner en förutsättning, liksom relationer med regionala banker och investerare.

De regionala skillnaderna i behov och förutsättningar måste således speglas i Almis verksamhet även i fortsättningen, framför allt genom regionalt inflytande och aktiv medverkan i tillsättningen av styrelse- och vd-poster i dotterbolagen, som vi förutsätter kommer ha ett fortsatt regionalt perspektiv oavsett framtida struktur.

Organisationers utveckling, både medveten och omedveten, är en kontinuerlig process. Från början, när regionala utvecklingsfonder integrerades i dagens Almi, väcktes frågor om hur den centrala strukturen ska förhålla sig till uppdraget, rotat i regional och lokal kontext. En komplex omvärld kräver förstärkning av centrala funktioner och skapande av enhetliga produkter för landet. Trots önskan om enhetlighet måste verklighetens komplexitet mötas med samarbete i de ekosystem där företagen verkar. Alla dotterbolags ägardirektiv framhäver Almi som en enhet. Därför behöver det regionala inflytandet och kontexten förstärkas till att omfatta samtliga delar av Almis verksamhet.

Syftet med Almi är att över hela Sverige utveckla konkurrenskraftiga bolag som bidrar till den gemensamma hållbara tillväxten. Detta syfte måste stå i centrum när den framtida styrningen och målkulturen diskuteras. Vi som representerar de regionala delägarna är redo att ta ansvar för Almis fortsatta utveckling genom att genast och aktivt medverka i de omställningsprocesser som koncernledningen inleder.

För de regionala delägarna av Almi AB:s dotterbolag,

*Fredrik Thomasson, ordförande regionala
utvecklingsnämnden*
Region Blekinge

Elin Norén, regionråd
Region Dalarna

Meit Fohlin, regionråd
Region Gotland

Patrik Stenvard, regionråd
Region Gävleborg

Mikaela Waltersson, regionråd
Region Halland

Rachel de Basso, regionråd
Region Jönköpings län

Rene Jaramillo, regionråd
Region Kronoberg

Anna Jähnke, regionråd
Region Skåne

Christoffer Öqvist, regionråd
Region Sörmland

Erik Evestam, regionråd
Region Värmland

Jonny Lundin, regionråd
Region Västernorrland

Andreas Svahn, regionråd
Region Örebro län

Madeleine Jonsson, regionråd
Västra Götalandsregionen

Jonas Andersson, regionråd
Region Jämtland-Härjedalen

Angelica Katsanidou, regionråd
Region Kalmar län

*Helena Ölund, ordförande regionala
utvecklingsnämnden*
Region Norrbotten

Aida Hadzialic, regionråd
Region Stockholm

Unn Harsem, regionråd
Region Uppsala

Rickard Carstedt, regionråd
Region Västerbotten

Jenny Landernäs, regionråd
Region Västmanland

Per Larsson, regionråd
Region Östergötland